

Thời gian qua, thông tin trên mạng internet liên tục đưa tin và quan tâm đến biên của TGMHN Giuse Ngô Quang Kiệt, tin tức truyền tải trên mạng, qua hình thức truyền miệng... làm cho số việc nóng lên.

Nhưng thay, báo chí nhà nước đã im lặng thì chỉ, báo chí công giáo như Hội đồng Giám mục cũng lặng thinh. Là giáo dân, chúng tôi tìm hiểu chỉ nào cho biết thông tin liên quan. Nhân chuyên vụ quê, chúng tôi đến thăm Tòa Giám mục Thái Bình vào ngày 19/5, ngày này cách đây một năm trước, chúng tôi đã có thông tin “Thái Bình như một tay chạy văn nghệ 19/5”.

ĐGM Fx. Nguyễn Văn Sang tại lễ hội doanh nhân, trí thức Công giáo Thái Hà 18/4/2010

Địch Cha Pet. Nguyễn Văn Địch đến công tác xa, Tòa GM Thái Bình còn Địch Cha Nguyễn Văn Sang, nguyên Giám mục Thái Bình và nguyên Tổng thư ký HĐGMVN.

Giám mục Fx. Nguyễn Văn Sang năm nay đã 80, hình dáng hơi nhàn nhàn do chân đau phải chèn gối, hơi bệnh tật, nhưng tinh thần vẫn minh mẫn và ngài có trí nhớ khá tốt.

Câu chuyện giữa chúng tôi khá cởi mở và chân thành, ngài kể cho chúng tôi nghe khá nhiều điều thú vị về những kỷ niệm thời gian qua và những vấn đề liên quan đến giáo hội hiện nay.

Ngài cũng cho biết từ ngày về hưu, đức tin nhiều cán bộ cao cấp đến mời tham dự một triển lãm chỉ là việc của danh Phó Chủ tịch Trung ương một triển lãm T. Quốc hội hỏi. Nhưng ngài cười nói: “Hội chúng tôi đang mình thôi, giữa mình già cả, ốm đau thế này, đến gần đây hình HĐGMVN còn không đi đức tin là tham gia cái gì, cùng thì hỏi nói cái ông Cha Sang này chúng tôi chỉ cho hỏi”.

Câu chuyện của ngài đi từ gần, từ những cái liên quan đến mình rồi đi xa về những vấn đề liên quan giáo hội công giáo, đến những biên của gần đây.

Khi chúng tôi nêu câu hỏi “Về sao ra đi của ĐT Kiệt, chúng con hoang mang vì báo ma ng và giáo dân phản ứng rất mạnh, nhiều khi còn trái ngược nhau trong khi đó chẳng thấy HĐGMVN gia nhập thích gì? Ngay cả báo chí nhà nước cũng im lặng lẽnng tiếng mà chỉ có một tin là “Đức thánh ý của Thánh Tông Chính phủ Việt Nam, Vatican đã bổ nhiệm TGM Phó Hà Nội Nguyễn Văn Nhơn”.

ĐC Cha Sang trả lời: “Việc ĐT Kiệt từ chức có phải vì lý do sức khỏe không ngài nói hay không, ta phải xem xét. Nhưng cá nhân tôi không đồng ý cách làm của ngài: làm sao bắt ngài phải ra đi trong đêm? Còn tôi chức một cuộc lễ chia tay thật hoành tráng vào. Làm sao mà phải và ai phải và ai phải? Việc làm đó làm cho “Ngôi ông” tức là nhà nước “đắc lợi”. Nếu có phải ra đi cũng không thể “bắt nhau” đi lúc này được, rất có hại cho Giáo Hội. Tôi cho rằng ai đó bổ trí việc này là quá kém”.

Chúng tôi hỏi tiếp: “Thưa ĐC, nếu bổ trí ĐT Kiệt thì ĐC sẽ làm thế nào?”

Ngài nói: “Nhưng tôi đã đôi lần có ý kiến trên các bài viết, là ĐT Kiệt cứ bổ trí TGMHN, nếu đau ốm thì đi chữa bệnh và tìm một vị phó, thậm chí làm Giám quản (đến đây Ngài nói nhỏ: “tôi biết ĐT Kiệt rất tín nhiệm ĐC Chí Linh, ĐC Thiên... và trong danh sách đề cử Phó TGMHN chắc chắn không có ĐC Nhơn...). Nếu là tôi, tôi cứ Tòa TGMHN, như ba Cựu tiền nhiệm là: các Đức Hồng Y Trần Văn Khôi, Trần Văn Căn, Phạm Đình Tuệ) ốm cũng cứ đi đâu, chết thì muôn chôn ở đâu thì chôn, việc gì phải đi đâu.

Nhưng là khi ông Thọ, bà Hoàng ở Thành phố Hà Nội nó đã yêu cầu chuyên đi mà Giáo hội đưa ngài đi trong đợt này thì khó mà thuyết phục được ai với bất cứ lý do nào”.

Khi được hỏi về Tân Tổng Giám mục Hà Nội Phê rô Nguyễn Văn Nhơn, ngài nói: “ĐC Nhơn là người hiền lành và như tôi đã viết: Sinh thời ĐC Nguyễn Sơn Lâm (khi đó là GM Đà Lạt) đã nhiều lần đề cử, mà mãi 5 năm sau nhà nước mới đồng ý. Thế mà lần này mới việc làm mau mắn thế!.. làm còn “bị bắt ng” khi được bổ nhiệm” nữa. Thậm chí không hiểu ra làm sao nữa!..”

Là một giám mục phải tá TGP Hà Nội đến thì ĐC Hoàng Y Trần Văn Căn, là giám mục 20 Hoàng Y Trần Văn Căn của một chức Nhà thờ Chính tòa Hà Nội nhưng không thấy ngài vắng mặt, khi chúng tôi tìm hiểu lý do, ngài cho biết: “Tôi không đi, vì tôi thuộc Đức HY Căn lắm, sinh thời Ngài cử các vị phó đối việc đưa Giám mục miền Nam ra Bắc. Khi nghe tin ĐC Cha Nhơn ra Hà Nội là khi tôi không bao giờ nghĩ đến, kể cả khi trang Nền Văn Công Lý đưa tin, nên tôi cho rằng nó bừa, nhưng nó lại nói đúng và đúng như vậy sau đó nữa”.

Vào hội đồng của HĐGMVN qua cuộc họp tại Xuân Lộc tháng 9/2008 ngay sau về Tòa Khâm sai, một đoàn Hoàng Y, Giám mục đã lên đi tại Xuân Lộc ra Hà Nội “chào Thánh Tông”. ĐC Cha Fx. Nguyễn Văn Sang bày tỏ quan điểm: “Tôi không tham dự cuộc họp đó. Tôi không được biết cuộc họp. Nhưng tôi cho rằng các vị họp mãi trong Nam, mà phải “lóc cóc” ra tận Hà Nội để chào Thánh Tông là kém về ngoại giao. Còn khi gặp người ta mừng cho một phần mà không có vị nào nói làm và nói a rồi thì kém quá.. kém quá. Thậm chí họp nội

nào, có thể đến thăm địa phương nơi họ là đức, đây là những người trong đó ra đây để họ mang cho nhà và y thì mình là ai? Và dấu hiệu của sự thay đổi thái độ của một số vị trong HĐGMVN đối với ĐT Kitô có thể là đó”

Khi chúng tôi nêu một thắc mắc với ngài rằng: Trong khi HĐGMVN đang họp tại Vũng Tàu, có thông tin nói rằng đã có những cuộc họp của Vatican và Tòa Tổng Giám Mục Việt Nam, sau đó ngài với Hà Nội thì không có nội dung đó nữa, ĐTC Cha nghĩ sao?”

Ngài trả lời: “Sau khi có tin trên mạng tôi có hỏi ĐC Đê, ĐC cho biết về cuộc họp chính thức không bàn về vấn đề đó. Nhưng qua kinh nghiệm đã từng làm Tổng thư ký HĐGMVN tôi cũng xác nhận rằng: trong các cuộc họp chính thức trước đây HĐGM cũng không bàn về việc ông này đi, ông kia lên... mà một số vị có thể giá bàn với nhau ngoài cuộc họp. Cái đó là có

Họp HĐGM thì có gì đâu, trước đây là tập trung, của người, rồi các giáo phận báo cáo tình hình giáo phận mình, rồi ra thành chung. Mọi việc của Ban thư ký lo hết mà. Mọi năm gần đây thì còn có nội dung bàn về Caritas, việc giáo lý, kinh sách... hoặc gì đó nhưng thì còn có nội dung mà bàn, chứ trước đây chỉ có thể là tập trung thôi.

Nhân đây tôi kể cho các vị nghe: Năm ngoái, khi tiếp phái đoàn Tòa Thánh, có một Đức Ông nói với tôi là "...Đấy có mấy vị của nhà thế, xin Đức giữ kín cho". Tôi cười và nói "Thưa Đức ông ở đâu không biết chứ VN này, những chuyên nhân của Đức ông vừa nói, Giám mục là người biết sau cùng". Đức ông đó ngạc nhiên: "Tại sao?" Tôi đáp: "Có gì đâu, theo chế độ tuyển chọn hiện nay: thì ứng cử viên khi đã được Giáo quyền chọn rồi thì đưa hồ sơ cho nhà nước, họ có đồng ý thì mới được. Mà nhà nước thì quan liêu, ông trung gian giao cho ban tôn giáo và công an thôi. Ông thôi là giao cho ông huyện... rồi đến xã, thậm chí cả mấy ông mất trật tự thất học cũng được tham gia họp bàn để xem và y có được làm giám mục không. Đấy, ta thì ra sức giữ bí mật, nhưng với chế độ thế thì ai giữ bí mật cho ta đây?!" (nói xong Đức cười).

Ngài nói tiếp: “Mọi vị của xa nay vẫn thế. Chỉ có lần này, vị của ĐC Kitô qua là khác thường, là những truyền thông loan tải liên tục nên mọi người mới quan tâm đến HĐGM như vậy chứ trước đây ai để ý HĐGMVN họp hành thế nào, nói gì đâu”.

Khi được hỏi về đánh giá của ngài về các thông tin trên mạng? Giám mục Fx. Nguyễn Văn Sang nói: “Rất phong phú và phức tạp. Nhất là cái "thăng" N về công lý" nó nói ban đầu nghe thì là giá trị và hô hào, thế nhưng lại rất đúng. Chẳng hạn nó báo ĐTC Cha Nhấn mạnh Hà Nội, lúc đầu tôi còn cười bèo nó nói linh tinh, làm gì có chuyện đó, thế mà có thật ngay sau đó. Rồi nó đưa tin là chỉ còn 8 ngày nữa là ĐT Kitô sẽ ra đi. Tôi nghĩ chuyên tre con. Thế mà 7 ngày sau, ngày 12/5 nó lại khẳng định lại là ngày mai của ĐT Tổng Giám Mục và ĐTC Cha Thuyên cùng ra đi, thì đúng 12/5 có tin ĐT Kitô lại ra đi ban đêm và 13/5 thì Tòa Thánh chấp nhận đến từ chức của Ngài. Rồi cả tin ĐTC Cha Thuyên cũng phải nghỉ luôn hôm đó. Khiếp quá!

Bây giờ tôi đã luôn mở link để máy ra là vào đó xem có gì không đã."

Chúng tôi hỏi tiếp: "ĐC Cha có lo ngại như ĐC Chí Linh nói trong bài diễn từ 7/5/2010 là "nguy hiểm bị quan thì cho là HĐGMVN bị chia rẽ," bị "khuyh loát"..."

Ngài trả lời: "Theo tôi, có thể có một số nguy hiểm trong HĐGM có ý định như đó, nhưng số đó không đủ khả năng "khuyh loát" các vị còn lại, nhất là các GM miền Bắc. Và có nguy hiểm lo ngại Công giáo sẽ bị quốc doanh hóa như Phật giáo là không thể xảy ra.

Tôi cứ lấy ví dụ như Thái Bình đây, cho đến giờ chẳng có Linh mục nào tham gia cái gọi là UBĐK Công giáo cả. Có một số ông cán bộ cao cấp hay qua lại chỗ tôi, tôi cứ tiếp đãi vui vẻ. Nhưng sau một thời gian họ báo nhau: "Cái ông Sang này cha để việc gì cho họ cả" (nói xong ĐC cười lén). Khi tôi nghi ngờ các ông lại đề nghị tôi tham gia Mặt trận Tộc, thậm chí có thể gia nhập Phó Chủ tịch, nhưng tôi đã từ chối".

Chúng tôi hỏi ngài: "Trên mạng có thông tin là trong vụ việc ĐC Kiệt có bàn tay sắp xếp của ai đó, theo ĐC thì thế nào?" Ngài trả lời: "Có thể lắm vì Đức Giáo Hoàng, làm sao biết hết được việc của ngài và ngài các giáo hội đi ra ngoài xã hội... mà tôi thì do bị phân công đi lên thông qua thôi. Tôi có biết ĐC ông Dung, ông này cũng là con ĐC Thuân đây (Tức ĐHY FX Nguyễn Văn Thuân). ĐC ông này cũng làm việc đó lắm..."

Gặp tiếp khách của ngài cũng đã dài, dù câu chuyện còn rôm rả, nhưng giờ sắp đến, chúng tôi chia tay ngài, ngài nhìn chúng tôi và bắt tay chúng tôi với lời hỏi: "Có có dịp thì về đây chơi nhé, đây thì thoải mái, có gì ta nói chuyện cho vui".

Chia tay ngài, nhìn chúng tôi còn lại trong chúng tôi và một vị Giám mục trẻ tuấn, hiền hòa và vô tư, vô tư ngay cả với những lời trích mình và nói về sự nguy hiểm "nguy hiểm ta có quyền mà" – Ngài nói.

Thái Bình 19/5/2010.